

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Consultatie herijking van het fiscale bodem(voor)recht

Koster, H.

Citation

Koster, H. (2024). Consultatie herijking van het fiscale bodem(voor)recht. *Bedrijfsjuridische Berichten*, 2024(21), 213. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4178374>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4178374>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Consultatie herijking van het fiscale bodem(voor)recht

Bb 2024/53

In deze bijdrage gaat de auteur in op het consultatiedocument herijking van het fiscale bodem(voor)recht dat onlangs is gepubliceerd.

1. Inleiding

Op 16 september 2024 is het consultatiedocument herijking van het fiscale bodem(voor)recht door het Ministerie van Financiën gepubliceerd. Naast het consultatiedocument is er een bijlage met vragen over beleidsrichtingen. De consultatieperiode eindigt op 9 december 2024.

Het fiscale bodem(voor)recht, opgenomen in art. 21 van de Invorderingswet, gaat over de bijzondere positie van de Belastingdienst bij de inning van belastingsschulden door een fiscaal voorrecht. Dit fiscale voorrecht komt in principe na het hypotheek- en pandrecht, tenzij sprake is van een bezitloos pandrecht dat door een andere schuldeiser is gevestigd op een zogenaamde bodemzaak. In dat geval gaat het fiscale voorrecht boven dat pandrecht. Dit is het zogenaamde bodemvoorrecht. Daarnaast kan de Belastingdienst onder bepaalde voorwaarden verhaal nemen op zaken die zich op de bodem van de belastingsschuldige bevinden, maar eigendom zijn van een derde. Dit is het bodemrecht. Het bodemvoorrecht en bodemrecht vormen samen het fiscale bodem(voor)recht.

Het fiscale bodem(voor)recht is een oud en belangrijk invorderingsinstrument voor de Belastingdienst. De consultatie is bedoeld om te bezien of het fiscale bodem(voor)recht aangepast dient te worden. Een eventuele herijking van het fiscale bodem(voor)recht is niet slechts van belang voor de Belastingdienst. Wijzigingen in of afschaffing van het fiscale bodem(voor)recht kunnen (aanzienlijke) gevolgen hebben voor onder meer ondernemers, banken, leasemaatschappijen en curatoren. In het kader van het onderzoek naar het fiscale bodem(voor)recht zijn drie beleidsrichtingen opgesteld. Door deze drie beleidsrichtingen te consulteren kunnen partijen voor wie het fiscale bodem(voor)recht relevant is zich uitlaten over de keuzes die kunnen worden gemaakt.

De afgelopen tientallen jaren zijn de nodige kanttekeningen geplaatst bij het fiscale bodem(voor)recht. Het zou onder andere te complex zijn en resulteren in aanzienlijke administratieve en financiële lasten voor pandhouders, derden en belastingsschuldigen. Ook kan het fiscale bodem(voor)recht leiden tot complexe juridische vraagstukken met vertraging en extra kosten tot gevolg. Voorts is er aandacht gevraagd voor verminderde efficiency en economische verstoringen als gevolg van het fiscale bodem(voor)recht.

De herijking van het fiscale bodem(voor)recht is volgens het consultatiedocument een complex vraagstuk. Desalniettemin is het kabinet voornemens op afzienbare termijn

met een (slot)reactie te komen op hetgeen ruim dertig jaar geleden al is gevraagd: een herijking van het fiscale bodem(voor)recht. Ter beantwoording van de vraag of en eventueel hoe het fiscale bodem(voor)recht moet worden herzien, worden in het consultatiedocument drie beleidsrichtingen gepresenteerd. De eerste beleidsrichting heeft als vertrekpunt dat het fiscale bodem(voor)recht wordt gehandhaafd, maar dat dit wordt gemoderniseerd. Bij de tweede beleidsrichting is het vertrekpunt dat het fiscale bodem(voor)recht wordt vervangen door een ander verhaalsrecht. De derde beleidsrichting kent als vertrekpunt dat het fiscale bodem(voor)recht wordt afgeschaft, zonder dat hiervoor een alternatief verhaalsrecht komt en waarbij het (financiële) belang van onder meer de overheid op een andere wijze moet worden gewaarborgd. Daarbij is het denkbaar, zo het consultatiedocument, dat de specifieke elementen uit een beleidsrichting worden betrokken bij een andere beleidsrichting. Door te kiezen voor deze drie concrete beleidsrichtingen verwacht het kabinet gericht te kunnen toewerken naar een finale reactie.

Duidelijk is daarmee dat over het fiscale bodem(voor)recht het laatste woord nog niet is gezegd. Kortom, wordt vervolgd.

¹ Verbonden aan de Universiteit Leiden.